GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 259. Joi, 21 Noemvre (3 Decemvre.) 1885.

Din causa S-tei sĕrbătorĭ de Joi, ḑiarulŭ nu va apăré până Vinerĭ séra.

Braşovŭ, 20 Noemvre 1885.

Până în momentulŭ de faţă armistiţiulŭ între Sêrbia şi Bulgaria încă nu este încheiatŭ şi după scirile cele mai nouĕ încheiarea lui întîmpină din ce în ce mai marĭ greutăţĭ. Ceea ce scimŭ cu siguritate este că, în urma notei colective a puterilorŭ şi a intervenţiunei speciale austro-ungare, regele Milanŭ şi prinţulŭ Alexandru au datŭ ordinŭ armatelorŭ lorŭ de-a sistá inimiciţiele. Se vede că acestŭ ordinŭ s'a datŭ pe timpŭ nedeterminatŭ, căcĭ nicăirĭ nu se spune, că s'ar fi fixatŭ unŭ terminŭ anumitŭ.

Indată după încetarea ostilităţilorŭ trebuiau sĕ se încépă negociările pentru stabilirea condiţiunilorŭ armistiţiului şi ale păcii preliminare. Aceste negociărĭ însĕ au fostŭ trăgănate trei ḑile întregĭ şi abia erĭ séră a primitŭ comanda bulgară o scrisóre dela statulŭ maiorŭ generalŭ sêrbescŭ, în care i se împărtăşesce, că regele Milanŭ a numitŭ unŭ plenipotenţiarŭ pentru stabilirea condiţiunilorŭ armistiţiului, care va sosi aḑĭ în Pirotŭ.

Trăgănarea negociărilorŭ din partea Sêrbiei a produsŭ mare amărăciune în tabĕra bulgară şi negreşitŭ că numai acestei trăgănărĭ este a i se mulţămi, că patru batalióne bulgare au atacatŭ erĭ diminéţă posiţiunea sêrbéscă dela Vlasina, rumpêndŭ astfelŭ convenţiunea privitóre la încetarea ostilităţilorŭ. Orĭ dóră Bulgarii au voitŭ sĕ se revanşeze pentru ataculŭ ce l'a esecutatŭ corpulŭ generalului Leşjaninŭ în contra Vidinului totŭ cu călcarea convenţiunei încheiate Sâmbăta trecută în presenţa trimisului austro-ungarŭ?

In amêndouĕ casurile acésta rumpere de faptŭ a convenţiunei memorate, din partea Sêrbilorŭ nu mai puţinŭ ca din partea Bulgarilorŭ, este unŭ rĕu semnŭ pentru viitórele negociărĭ de pace şi ceea ce e şi mai importantŭ, ea nu pledéză nicĭdecum pentru succesulŭ misiunei comitelui Khevenhűller.

Prin pasulŭ decisivŭ, ce l'a făcutŭ Austro-Ungaria eşindŭ din reservă şi oprindŭ óstea învingătóre a prinţului Bulgariei în calea spre Nişŭ şi Belgradŭ, s'a inauguratŭ periodulŭ alŭ doilea alŭ încurcăturilorŭ orientale, periodulŭ conflictelorŭ între marile puterĭ din causa ordinei lucrurilorŭ în peninsula balcanică.

Misiunea comitelui Khevenhűller este rĕu veḑută atâtŭ în Petersburg, câtŭ şi în Berlinŭ. Ḑiarele rusescĭ sunt de părere, că Khevenhűller n'a lucratŭ cu învoirea celorlalte puterĭ şi ḑicŭ că prin pasulŭ sĕu Austro-Ungaria declară, că vrea sĕ ia parte la luptele viitóre! Foile berlinese independente se pronunţă contra stăruinţelorŭ austriace pentru Sêrbia.

Din Belgradŭ se anunţă, că consiliulŭ de ministri ar fi decisŭ a continua rĕsboiulŭ cu Bulgaria. Dér chiar sĕ se învoiéscă Sêrbii a încheia pace, ceea ce ne vine mai uşorŭ a crede, fiind-că au fost bătuţĭ, nisce dificultăţĭ grozave se vorŭ nasce la stabilirea condiţiunilorŭ.

Prinţulŭ Bulgarieia a formulatŭ condiţiunile sale, carĭ se resumă în următórele: a) Deşertarea Bulgariei de trupele sêrbescĭ, b) garantarea deplinei integrităţĭ a teritoriului bulgarŭ, c) plata unei despăgubirĭ de rĕsboiu din partea Sêrbiei, d) recunóscerea uniunei bulgare. O telegramă mai nouĕ ne asigură, că Bulgarii nicĭ nu voiescŭ sĕ negocieze asupra armistiţiului până ce trupele sêrbescĭ nu vorŭ deşerta districtulŭ Vidinului.

Evenimentele au intratŭ ḑadér într'unŭ stadiu fórte ameninţătorŭ. Mai apare acum pe scenă şi Turcia cu comisarii sĕi. Anglia s'a separatŭ de celelalte puterĭ şi... Rusia? —

Rĕsboiulŭ dintre Sêrbĭ şi Bulgarĭ.

Pirotŭ, 29 Noemvre. După o telegramă a comandantului din *Vidinŭ*, trupele sêrbescĭ au atacatŭ la 11 óre din nópte redutele Vidinului. Ataculŭ fù respinsŭ cu marĭ perderĭ pentru Sêrbĭ. Trei tunurĭ marĭ au fostŭ demontate cu acéstă ocasiune. Dându-se ataculŭ după încetarea ostilităţilorŭ, ministrulŭ *Zanov* a încunosciinţatŭ despre acésta pe representanţii puterilorŭ în Sofia, rugându-i sĕ se conviugă despre adevĕrulŭ acestui faptŭ prin consulii din Vidinŭ.

Sofia, 29 Noemvre. In urma luării Pirotului, trupele bulgare din Sofia au arangeatŭ în capitală marĭ festivităţĭ. Casele şi stradele suntŭ împodobite cu steagurĭ. In bisericĭ s'a oficiatŭ „Te Deum." Séra s'a iluminatŭ oraşulŭ. — In apropiere de *Lom-Palanca* sĕ fi avutŭ trupele bulgare unŭ succesŭ militarŭ.

Constantinopolŭ, 29 Noemvre. *Lebih*-efendi şi *Gadban*-efendi, ajutórele comisarului numitŭ pentru Rumelia, au plecatŭ aḑĭ nópte cu trenŭ specialŭ la *Filipopolŭ*. — Şedinţa de erĭ a *conferinţii* a duratŭ o jumĕtate óră. Representanţii puterilorŭ continentale au declaratŭ, că ei nu suntŭ în posiţiune sĕ discute propunerile făcute de Anglia. Se crede că următórea şedinţă va fi cea din urmă. Din conversaţiunile representanţilorŭ se observă, că puterile continentale aştéptă dela Pórtă, ca ea de sine sĕ resolve cestiunea rumeliotă. — Erĭ înainte de améḑĭ, representanţii puterilorŭ continentale au înaintatŭ Porţi o *notă identică*, declarându-i că sprijinescŭ trimiterea unui comisarŭ în Rumelia şi că acum e celŭ mai privitŭ momentŭ, deórece tótă armata bulgară se afla la graniţa nordică a principelui.

Londra, 29 Noembre. Cercurile guvernamentale englese salută cu mulţămire încetarea ostilităţilorŭ şi nu voescŭ sĕ useze de succesele militare ale Bulgarilorŭ, deórece atuncĭ s'ar întări partida rusofilă în Serbia, ceea ce nu corĕspunde intereselorŭ Angliei Misiunea contelui Khevenhűlle e aprobată.

Belgradŭ, 29 Noemvre. — Unŭ membru de frunte ai partidei progresiste, între carĭ unŭ fostŭ ministru, au declaratŭ corespondentului ḑiarului »N. fr. Presse« că intervenţiunea puterilorŭ nu mulţămesce nicĭdecum pe Sêrbĭ, deórece ea este stricăciósă drepturilorŭ Sêrbiei. Sêrbii fără îndoială ar fi învinsŭ pe Bulgarĭ cu trupele de a doua chemare, carĭ suntŭ dedate cu rĕsboiulŭ şi astfelŭ intenţiunea Sêrbilorŭ de a restabili status quo ante s'ar fi împlinitŭ negreşitŭ şi ar fi fostŭ multŭ mai uşóră soluţiunea cestiunei de compensare sêrbescĭ. Décă se va încheia pace acum, atuncĭ ar fi fórte greu ba chiarŭ imposibilŭ a reduce Bulgaria earăşĭ la status quo ante şi speranţele celorŭ trei împĕrăţii în regularea echilibrului dintre popórele balcanice ar deveni ilusorice. Desastrele rĕsboiului le va puttè suporta Sêrbia mai uşorŭ, dér *recunóscerea unirei* fiă în orĭ şi ce formă trebue sĕ o *respingă* necondiţionatŭ, pentru că atuncĭ elementulŭ bulgarŭ întăritŭ, cu propaganda lui penaulgară şi macedonénă, ar deveni unŭ turburătorŭ constantŭ alŭ liniştei în peninsulŭ balcanică.

Viena, 30 Noemvre. **Conferinţii** i se cântă deja **cântecŭlŭ funebralŭ**. Anglia s'a ruptŭ de tóte celelalte puterĭ conferenţiariare, refusândŭ definitivŭ a adera la hotărîrile lorŭ. Prin acéstă atitudine a Angliei şi prin nedecisiunea Porţii s'a îngreuiatŭ realisarea programului *statului quo ante* şi a devenitŭ îndoiósă. Remâne acum sĕ lucreze singuraticele cabinete.

Belgradŭ, 30 Noemvre. Ministri plécă astă séră la Nişŭ, unde vorŭ ţinea consiliu sub preşedinţa regelui. Contingentulŭ recruţilorŭ anului viitorŭ se instruescŭ repede, ca sĕ fiă trimişĭ în tabĕră. Rapórte din cartierulŭ generalŭ anunţă, că alaltăerĭ în momentulŭ încetării ostilităţilorŭ Bulgarii se încăeraseră cu Sêrbii în luptă înaintea Pirotului. Sêrbii au obţinutŭ avantage

Filipopolŭ 30 Noemvre. **Grecii şi Turcii** refusă mereu a se înşira sub stégŭ. Plouă **proteste** către tóte puterile europene prin consulatele de aci. Turcii au telegrafiatŭ Sultanului. O adunare de Turcĭ în geamia cea mare a fostŭ împrăştiată de poliţiă şi s'a consemnatŭ miliţia de téma unei resistenţe. Nóptea s'a ţinutŭ o nouă adunare în oraşelulŭ **Staninaca**, 30 chilometri departe de Filipopolŭ. Locuitorii, carĭ suntŭ toţĭ Grecĭ, au alungatŭ comisiunea de înrolare şi au întăritŭ oraşelulŭ cu şanţurĭ, ce vorŭ fi păzite de bărbaţii din Staninaka. Asemenea scirĭ neliniştitóre pentru guvernŭ vinŭ şi din celelalte oraşe. Cu tóte astea se înroléză cu forţa tinerĭ Turcĭ şi Grecĭ. In ḑilele acestea au fostŭ trimişĭ sub escortă în Sofia vr'o sută de Turcĭ şi Grecĭ. Graniţa rumeliotă-turcéscă e golită totalŭ de trupe Cei din urmă carĭ s'au adusŭ dela graniţă, 80 de voluntărĭ muntenegrenĭ, rĕmânŭ în Filipopolŭ nevoindŭ sĕ lupte contra fraţilorŭ sêrbĭ.

Belgradŭ,30 Noemvre. Disposiţiunea şi dorinţa poporului suntŭ **rĕsboinice**. Telegrama prinţului **Alexandru**, care vorbesce despre ameninţarea că intră Austro-Ungaria în Serbia în ajutorulŭ acesteia, aci nu e cunoscută. Cercurile oposiţionale caută sĕ abată atenţiunea poporului dela intervenirea Austro-Ungariei, lăţindŭ scirea, că **Muntenegrulŭ** a ameninţatŭ cu rĕsboiu pe Bulgaria, décă vorŭ atinge integritatea teritoriului sêrbescŭ. — Scirea despre o bombardare a Vidinului se consideră aci ca o minciună tendenţiósă a Bulgarilorŭ.

Belgradŭ, 30 Noemvre. **Ministerulŭ** sêrbescŭ a **hotărîtŭ unanimŭ sĕ continue rĕsboiulŭ** după espirarea armistiţiului Prin acésta se explică continuarea înarmărilorŭ. A treia chiămare se mobiliséză. Voluntarĭ, mai alesŭ oficerĭ, se primescŭ. Serbia numai atuncĭ socotesce posibilă pacea, dacă Rumelia primesce unŭ guvernatorŭ alŭ sĕu, care însĕ sĕ nu fiă Battenbergulŭ, şi sĕ stea sub suprematia Porţii.

Nişŭ, 30 Noemvre. Regele a sositŭ aḑĭ dupăaméḑĭ aci. Contele Khevenhűller încă s'a întorsŭ dinmisiunea sa. La **Pirotŭ** stradele suntŭ pline de cadavre pe unŭ munte de cadavre zăcea unŭ locotenentŭ sêrbescŭ străpunsŭ de 40 de împunsăturĭ de baionetă. Prinţulŭ **Alexandru** locuesce în casa medicului de cercŭ Valenta, acolo s'a ţinutŭ conferinţa între elŭ şi trimisulŭ austro-ungarŭ. Principele snbscrise după multă oposiţiune ordinulŭ de încetare a ostilităţilorŭ. După finirea afacerilorŭ, principele invită la dejunŭ pe trimisulŭ. In cursulŭ conversaţiunei prinţulŭ **Alexandru** vorbì despre armata sêrbéscă, ale cărei isprăvĭ i-a storsŭ celŭ mai mare respectŭ. După o şedere de 3 óre, contele **Khevenhűller** s'a întorsŭ aci şi conferi timpŭ mai îndelungatŭ cu ministrulŭ **Garaşanin**. — Disposiţiunea poporului sêrbescŭ este cu hotărîre pentru continuarea rĕsboiului, care după cum speră toţĭ trebue sĕ se finéscă cu victoria armelorŭ sêrbescĭ.

Petersburgŭ, 30 Noemvre. Ḑiarele privescŭ cu îngrijire la *atitudinea Austro-Ungariei manifestată în favórea Serbiei* şi se întrébă, că ce atitudine va lua *Rusia*, care a refusatŭ lealŭ orĭce sprijinŭ Bulgarilorŭ. »Novoje Vremja« întrébă, cum se potrivesce misiunea lui Khevenhűller cu acordulŭ puterilorŭ imperiale. Fóia se teme, că armistiţiulŭ va dura numai până ce regele *Milanŭ*, mulţămită sprijinului austro-ungarŭ, işĭ va fi adunatŭ puterĭ pentru continuarea luptelorŭ.

Petersburgŭ, 30 Noemvre. In cercurile politice de aci se întăresce convingerea, că *Anglia încurcă cestiunea Orientului* împingêndŭ lucrurile la o crisă. Credinţa într'unŭ resultatŭ mulţămitorŭ alŭ conferinţei a dispărutŭ cu totulŭ. In cercurile oficiale se observă o schimbare a vederilorŭ în privinţa restabilirei *statului quo ante*. Intrebarea e: Avantagiosŭ este pentru Rusia a mai ţiné la *status quo ante* şi nu trebue sĕ se caute o basă maĭ mare? Rusia nu mai este în principiu în contra unirii

Bulgarilorŭ. Diarele suntŭ de părere, că contele *Khevenhüller* a lucratŭ fără consimţĕmêntulŭ celorlalte puterĭ şi privescŭ în paşii sĕi *declaraţiunea pe faţă a Austro-Ungariei, că ia parte la luptă.*

SCIRILE DILEI.

Mâne séră Joi, 21 Noemvre, se va ţinea prima *conferinţă literară* din anulŭ acesta, în sala gimnasiului românŭ de aci. D. profesorŭ Iónŭ *Popea* va tracta cestiunea: *„Ce crescere trebue sĕ dămŭ fetelorŭ nóstre?“* Conferinţele acestea fiindŭ de unŭ interesŭ nespusŭ de mare, nu putemŭ în destulŭ recomanda publicului românŭ d'a asista la ele în numĕrŭ câtŭ mai mare.

—0—

Ni se scrie, că în comitatulŭ *Hunedórei* s'a ivitŭ o *bandă de hoţĭ* constătătóre din 20 ómenĭ, toţĭ bine înarmaţĭ. S'a trimisŭ gendarmeriă în urmărirea lorŭ.

—0—

Ni se scrie din *Alba-Iulia*: „Pe timpulŭ aprobatelorŭ şi compilatelorŭ, care au omorîtŭ pe tata“, nu era ertatŭ lăturaşilorŭ şi străinilorŭ sĕ cumpere la têrgurile de sĕptĕmână înainte de orele 10 a. m., pentru că până la acéstă óră se têrguia pe séma Curţii principilorŭ. Comuna Alba-Iulia, vrêndŭ sĕ se întórcă la acele timpurĭ, hotărîse sĕ nu permită streinilorŭ a cumpĕra ceva înainte de 10 óre. Ministerulŭ însĕ a anulatŭ hotărîrea, pe temeiulŭ că se ruinézǎ comerciulŭ oraşului. Se vede însĕ, că Evreulŭ de aci Ionas Adolf, căruia ómenii îi dicŭ şi „viceepiscopŭ“ pentru că ţine în arendă realităţile episcopului, se consideră mai „măria sa“ decâtŭ ministrulŭ, căci deunădĭ porunci unui pandurŭ sĕ aresteze pe unŭ bietŭ Românŭ de lângă Zlatna, numai fiindŭ că a întrebatŭ la têrgulŭ de sĕptĕmână pe unŭ vêndĕtorŭ de bucate, că cu câtŭ dă litrulŭ de cucuruḑŭ. Ce se va fi întêmplatŭ cu bietulŭ omŭ arestatŭ nu sciu. Sĕ nu se uite, că „viceepiscopulŭ“, care dovedesce atâta „cultură“, e membru alŭ „Kulturegylet“-ului clujianŭ cu 100 fl.“ Is. — Şi nu s'a găsitŭ o autoritate, care sĕ pună pe hiperzelosulŭ „patriotŭ“ la loculŭ lui?

—0—

Societatea academică „Junimea“ din **Cernăuţĭ**, în adunarea sa generală ţinută la 19 l. c., şi-a alesŭ comitetulŭ pentru anulŭ adm. 1885/6 în următorulŭ modŭ: Preşedinte: Tóder *Popovicĭ*, stud. în filos. Vicepreşedinte: Eusebiu Popovicĭ Secretarĭ: Stefanŭ *Petrovicĭ*, stud. în teol. şi Ionŭ *Bumbacŭ* stud. în dreptŭ. Cassarŭ: Bogdanŭ de *Prunculŭ*, stud. în dreptŭ. Controlorŭ: Victorŭ *Zaharovschi*. stud, în teol. Bibliotecarŭ: Petru *Barbu*, stud. în teol.

—0—

Dilele aceste şi-a serbatŭ zelosulŭ şi dibaciulŭ dirigentŭ alŭ musicei militare de aicĭ D. *Alois Kraus* jubileulŭ sĕu de 25 anĭ, de când servesce în armată. Cu acéstă ocasiune corpulŭ oficerilorŭ de aicĭ a datŭ unŭ prânḑŭ în onórea d-lui Kraus; colonelulŭ-comandantŭ F. *Benda* a salutatŭ cu cuvinte căldurόse pe jubilantŭ oferindu-i, în numele corpului oficerescŭ, unŭ ceasornicŭ de aurŭ frumosŭ în semnŭ de aducere aminte. Adresămŭ d-lui *Kraus* şi din parte-ne cele mai sincere felicitărĭ!

—0—

Trimisulŭ bulgarŭ în *Viena* a primitŭ o telegramă din partea cabinetului din Sofia, prin care ilŭ însărcinéză sĕ trimétă câtŭ mai neîntârḑiatŭ 750 metri de panclică albastră cu marginile lucrate în aurŭ pentru „Ordinulŭ de rĕsboiu“, cu care au sĕ fiă **decoraţĭ** soldaţĭ bulgarĭ.

—0—

Unŭ motivŭ tragicomicŭ a împedecatŭ pe *Grecia* d'a intra în acţiune; după cum se ḑice, vinovatŭ e Greculŭ *Moraitines*, care a inventatŭ *prafŭ de puşcă ce nu s'aprinde.* Mai nainte Grecia aducea prafulŭ din Francia, Anglia şi Germania, ér de câţiva anĭ ilŭ cumpĕră din fabrica grecéscă, Moraitines, care promise că ilŭ fabrică mai bine şi-lŭ vinde mai eftinŭ. Incă în 1882, la ocuparea Thesaliei, se vorbea că prafulŭ lui Moraitines nu e bunŭ de nimica. Acum s'a doveditŭ, că cartuşele încărcate cu acestŭ prafŭ cele mai multe nu iau focŭ. Şi mai rĕu stă lucrulŭ cu granatele (bombele), care suntŭ totŭ din acéstă fabrică; nu se aprindŭ de locŭ, aşa că artileria ar fi condamnată la nelucrare. Moraitines e datŭ în judecată, ér ministrulŭ de rĕsboiu Mavromichalis a comandatŭ telegraficŭ prafŭ bunŭ în străinătate.

DIN MARAMUREŞŬ.

Noemvre 1885.

Onorată Redacţiune! In 21 l. c. st. n. s'a ţinutŭ în Sigetŭ adunarea generală a „Asociaţiunei române pentru cultura poporului românŭ din Maramureşŭ“ şi încă c'unŭ succesŭ îmbucurătorŭ.

Mulţĭ dintre cetitorii ordurilorŭ acestora se vorŭ mira şi vorŭ întreba ce asociaţiune este acésta?

Étă şi până ce s'ar tipări istoriculŭ asociaţiunei şi s'ar publica acela, am onóre a rĕspunde pe scurtŭ la întrebarea pusă, cumcă Maramureşenii încă în 1861 au înfiinţatŭ acéstă asociaţiune cu scopulŭ de a susţiné o preparandiă română în Sigetŭ, (statutele ei s'au aprobatŭ numai în 1868) şi până ce a fostŭ cu putinţă s'a şi susţinutŭ preparandia, dér după ce conformŭ legilorŭ din 1869 se poftéu 18 mii banĭ de instruirĕ, şi la 4—6 mii spese anuale, acea preparandiă română mai multŭ nu s'a pututŭ susţiné; însĕ ca sĕ nu se pérdă totulŭ, s'a decisŭ a se câştiga cumva pentru Românii din Maramureşŭ baremŭ fondulŭ şi casa în care se instruiau preparanḑii, şi acésta a şi succesŭ, deórece fiindŭ acelŭ fondŭ erarialŭ Maiestatea Sa preabunulŭ nostru Imperatŭ şi Rege apostolicŭ l'a donatŭ Românilorŭ din Maramureşŭ, cu prea înalta poruncă, ca acelŭ fondŭ sĕ se folosĕscă pentru clădirea unui convictŭ.

Astfelŭ spre scopulŭ acesta în adunarea generală din 1868 s'a alesŭ o comisiune de 3 inşĭ, care sĕ conducă zidirea convictului, care comisiune lucrândŭ cu unŭ zelŭ laudaverŭ, în adunările generale şi-au datŭ socotelele revĕḑute aşişderea prin o comisiune de 3 inşĭ.

In acestŭ modŭ în linisce, însĕ cu unŭ zelŭ mare, étă este ajunsŭ scopulŭ asociaţiunei nóstre, edificiulŭ pentru convictŭ în piaţa Sigetului este ridicatŭ. Acelŭ edificiu frumosŭ cu o ridicătură, cu casa din ocolŭ şi cu fondulŭ pe care stă, valoréză peste 60 mii florenĭ.

Fiindŭ edificiulŭ gata a sositŭ timpulŭ, ca sĕ ne consultămŭ despre deschiderea convictului, — şi parte pentru acésta, parte pentru alte agende s'a ţinutŭ adunarea generală a asociaţiunei nóstre în ḑiua susŭ amintită.

Şedinţa adunărei generale a decursŭ în ordinea cea mai bună, din protocolulŭ şedinţei adnotezŭ următórele:

După invocarea ajutorului spiritului sântŭ **Ioanŭ Ivaşco**, preotŭ în Sigetŭ, a salutatŭ adunarea din partea Sigetenilorŭ, — apoi a deschisŭ şedinţa Mag. D. **Vasiliu Mihalca** vice-comite şi preşedintele asociaţiunei.

Dr. **Ioanŭ Mihali**, casariulŭ asociaţiunei, face o scurtă privire la trecutulŭ asociaţiunei şi indémnă la îmbrăţişare căldurósă scopulŭ ei.

Comisiunea însărcinată cu revisiunea raţiunilorŭ îşĭ dă raţiociniulŭ sĕu, care se va publica în istoriculŭ asociaţiunei.

Aflândŭ adunarea generală în ordine raţiunile, decide a se da absolutoriu casarului Dr. Ioanŭ Mihali, — esprimându'şĭ adunarea generală totodată mulţămita sa cea mai adêncă vice-comitelui Vasiliu Mihalca şi susŭ lăudatului domnŭ casarŭ, carĭ n'au cruţatŭ nicĭ timpŭ nicĭ ostenélă şi au zelatŭ în modŭ fórte laudaverŭ şi demnŭ de recunoscinţa tuturora pe lângă zidirea convictului.

Adunarea generală mai încolo îşĭ esprimă mulţămita sa d-lorŭ **M. Kökenyésdy** vicarŭ, **Basiliu Iurca** şi **Ioane Poppŭ** profesorŭ, carĭ din anŭ în anŭ s'au ostenitŭ cu revisiunea raţiunilorŭ.

Apoi s'au alesŭ oficialii şi membrii comitetului asociaţiunei, şi anumitŭ s'a alesŭ de preşedinte: vice-comitele Vasiliu **Mihalca**, de vicepreşedinte: **M. Kökényesdy** vicarŭ, de notarŭ **Titu Budu** protopopŭ, de casarŭ Dr. **Ioanŭ Mihali** fiscŭ comitatensŭ şi 18 membri în comitetŭ.

Adunarea generală concrede comitetului se facă consultările şi paşii de lipsă pentru deschiderea convictului pentru 20 scolarĭ cu începutulŭ anului scol. viitorŭ; se incaseze ofertele, sĕ se consulteze despre depurarea datoriei asociaţiunei, sĕ compună unŭ scurtŭ istoricŭ alŭ asociaţiunei, şi sĕ mijlocéscă tipărirea aceluia dimpreună cu statutele asociaţiunei.

Din listele de subscriere sosite până'n ḑiua adunărei generale s'a constatatŭ unŭ ofertŭ de 3084 fl. însĕ după asigurările, primite de membrii adunărei, ofertele se vorŭ ridica la 5000 fl., plătinḑĭ în restimpŭ de 6 anĭ, adecă anuatim unŭ venitŭ de 8—900 fl.; ceea ce e unŭ ofertŭ fórte frumosŭ considerândŭ că în Maramureşŭ suntŭ numai 53 comune românescĭ.

Afară de ofertele făcute prin Maramureşenĭ, adunarea generală cu mare mulţămită a primitŭ cóla **de** subscriere dela Ilustritatea Sa Dr. **Victor Mihali** episcopulŭ Lugoşului cu 59 fl. banĭ gata, din care sumă a oferitŭ: Il. Sa 25 fl., M. Desan 10 fl., I Rezeiu 5 fl., A. Liviu 1 fl., P. Popŭ 1 fl., C. Brediceanu 3 fl., Dr. Maiorŭ med. 2 fl., S. D Popovicĭ 1 fl., N N. 1 fl., Dr. Maiorŭ 2 fl., G. Ianculescu 1 fl., Banca poporală 2 fl., Petru N. 1 fl., S. Tamaşiu 1 fl., T. Pap 1 fl., C. Udria 1 fl.

Adunarea generală s'a închisŭ prin preşedinte şi apoi membrii adunărei au luatŭ parte la unŭ prânḑŭ comunŭ în otelulŭ Coróna.

Astfelŭ a decursŭ adunarea generală a asociaţiunei nóstre, avêndŭ unŭ succesŭ moralŭ şi materialŭ fórte îmbucurătorŭ.

Mulţămită adêncă merită pentru tóte Mag. d. vicecomitele nostru Vasiliu Mihalca care dorindŭ doresce deschiderea convictului, şi care pentru înfiinţarea aceluia sa ostenitŭ şi a jertfitŭ fórte multŭ.

Apoi estenelele şi jertfele făcute prin d. dr. Ioanŭ Mihali abia vomŭ fi în stare cândva a i le mulţămi.

Zelului acestorŭ bărbaţĭ putemŭ mulţămi, că aḑĭ mâne vorŭ avé pruncii românĭ scolarĭ din Maramureşŭ unŭ adăpostŭ, de care mai alesŭ acum, când poporulŭ sĕrăcitŭ nu póte da la scólă pruncii sĕi, amŭ avutŭ lipsă fórte mare.

Nu se póte dérŭ descrie folosulŭ ce va aduce unŭ atare institutŭ.

Titu Budu
notarulŭ asociaţiunei.

NOUTĂŢI LITERARE.

(După „Voinţa Naţională.“)

Zur rumänisch-ungarische Streitfrage, Skizzen zur ältesten Geschichte der Rumänen, Ungarn und Slaven von **Ios. Lad. Pič.** *Leipzig 1886, unŭ vol. de 436 pag. în 8.°*

Autorulŭ, profesorŭ la Universitatea din Praga este

FOILETONŬ.

O privire asupra trecutului şi presintelui Românilorŭ din opidulŭ Codlea.

(Urmare).

Dintre cei ce au servitŭ la miliţiă dela 1860 încóce au meritatŭ următórele grade militare:

1. Nicolae Lupu, conducĕtorŭ de plutonŭ (sergentŭ, Führer.) 2. Ioanŭ Fettŭ, conducĕtorŭ de plutonŭ. 3. Ioanŭ Seceleanu, conducĕtorŭ de plutonŭ şi decoratŭ. 4. George Rusuluţŭ, conducĕtorŭ de plutonŭ. 5. George Iacobŭ, corporalŭ. 6. Nicolae Butnarŭ, corporalŭ. 7. George Ilea, corporalŭ. 8. Vasile Rusuleţŭ, corporalŭ. 9. Ilie Adamŭ, corporalŭ.

Caracteristica. Modulŭ de viéţă şi diferite obiceiurĭ.

Românii locuescŭ pe unŭ platou mai înaltŭ, posedŭ unŭ caracterŭ resolutŭ şi unŭ temperamentŭ vioiu şi sanguinicŭ. Ei suntŭ dotaţĭ cu bogate puterĭ intelectuale, cu unŭ esteriorŭ plăcutŭ, de o statură proporţionată, mai multŭ înalţĭ ca micĭ, de o colóre în generalŭ brunetă, cu ochĭ negri şi vioi. Corporalminte bine desvoltaţĭ şi sĕnĕtoşĭ. Portulŭ lorŭ este celŭ naţionalŭ românescŭ. Codleanulŭ este ospitalŭ şi fălosŭ, şi ţine multŭ la némurile şi satulŭ sĕu. Iute la mâniă, dér rarŭ rĕsbunătorŭ.

Femeile cele mai bĕtrâne păstréză portulŭ curatŭ românescŭ, fota (cretinţa) şi mai tóte vestmintele suntŭ făcute de dênsele. Cele tinere de unŭ timpŭ încóce începŭ a-şĭ schimba portulŭ. In locŭ de învĕlitórea străbunelorŭórtă cârpe, şi în locŭ de fotă, rochii de cartonŭ.

Cele tinere şi fetele la sĕrbătorĭ şi Duminecĭ se diregŭ — (sulimenescŭ,) unŭ ce fórte periculosŭ pentru sănătate, pe lângă aceea şi jafŭ la pungă. Luxulŭ a începutŭ a se înrădăcina şi pe la noi. Rarĭ tinerĭ suntŭ, carĭ sĕ nu-şĭ comande cisme cu creţe şi pălării de mătase pentru sĕrbătorĭ, şi fetele cârpele cele mai la modă, papncĭ şi ciorapĭ.

In viéţa publică.

Românii cu conlocuitorii Saşĭ trăescŭ în pace şi se ajutoréză unii pe alţii. Românii cu lucrulŭ şi Sasii cu altele, de care au lipsă Românii. Mai toţĭ Sasii sciu românesce, Românii mai puţinŭ săsesce. Rarĭ, carĭ suntŭ ca sĕ se certe între sine. Chiar şi decă sĕ întêmplă atarĭ casurĭ, Românulŭ porecleşce pe Sasŭ „Cióră,“ şi Sasulŭ pe Românŭ „Bluoch“ (Valachŭ) séu „River“ (Răuber, hoţŭ) şi lechter Bluoch. In casŭ estremŭ fiindŭ că Sasii n'au terminŭ pentru înjurăturĭ, ei sĕ céartă românesce, chiar şi când se céartă Sasŭ cu Sasŭ, după unŭ Doaner-Vader=Donner-Wetter, apoi începŭ cu crucĭ ş. a.

De trecerĭ dela o confesiune la alta nu să pomenesce, cu atâtŭ mai puţinŭ căsătorii amestecate. Românii ţinŭ multŭ la caracterulŭ lorŭ confesionalŭ şi naţionalŭ, asemenea ţinŭ ei şi posturile. Rarŭ lucrătorŭ vei afla, care în ḑilele de postŭ aflându-se la Sasŭ la lucru sĕ mânce bucate de dulce. Elŭ sĕ mulţămesce cu pâne şi cu apă, la casŭ când nu ar avé alte bucate de postŭ.

Intre sine Românii trăescŭ în pace, pre cei cu stare mai bună însĕ cei mai sĕrmanĭ la ocasiunĭ, când şi când, îi vorbescŭ şi de rĕu.

In trecutŭ până la 1850 nu se pomenea sĕ fiă copii nelegitimĭ afară de cei de Ţiganii de lae. Moralitatea era în flóre. De unŭ timpŭ încóce au începutŭ a se înmulţi concubinatele şi cu acestea şi copii nelegitimĭ. In satele curatŭ românescĭ mai rarĭ concubinate, căcĭ preotulŭ cu primarulŭ mergŭ mână în mână. In comunele săsescĭ preotulŭ pre lângă tótă stăruinţa de a cassa atarĭ concubinate nu póte, căcĭ, în cele mai multe casurĭ i sĕ rĕspunde: „nu e lege, care sĕ opréscă!“ Mulţĭ trăindŭ prin România cunoscŭ pe deplinŭ disposiţiunile legei despre căsătoria civilă.

Copii nelegitimĭ suntŭ dela 1812—1884 inclus:
Băeţĭ 54, fete 57=111
Concubinate 3 bărbaţĭ, 4 femei=7
Familii în litigiu 12.

Viéţa socială.

In generalŭ traiulŭ în casă este bunŭ; lipsa însĕ de multe orĭ causéză şi neplăcerĭ între soţĭ. Bărbatulŭ îşĭ stiméză soţia, şi dînsa îngrijesce de ale casei. In cele financiare de regulă cassară este femeia, ba amŭ puté ḑice, că ea jócă rolŭ şi de directorŭ, pe când bărbatulŭ rĕmâne ca controlorŭ. De regulă elŭ este contribuitorulŭ generalŭ. Interiorulŭ caselorŭ se ţine grijitŭ şi curatŭ şi împodobitŭ cu multe icóne de ale sfinţilorŭ, dér nicĭ portretele Maestăţii Sale Impĕratului şi Regelui şi alŭ familii împărătescĭ nu lipsescŭ mai din nicĭ o casă.

cunoscutŭ învĕțațilorŭ nostri prin mai multe scrieri de valóre asupra istoriei celei mai vechi a poporului românescŭ. In cartea sa »Die Abstammung der Romänen,« Leipzig 1880, d-sa aduce nouĕ luminĭ în întrebarea stăruinței Româniloră în Dacia după împĕratulŭ Aurelianŭ, în altă scriere a sa »Der nationale Kamf gegen das ungarische Staatsrecht,« Leipzig 1882, d-sa susținêndŭ autenticitatea anonimului notarŭ, cronicarŭ ungurescŭ, socotesce pe acesta dreptŭ unŭ isvorŭ vrednicŭ de credință asupra scirilorŭ pe carĭ dênsulŭ le dă despre Românii aflațĭ de Ungurĭ la venirea lorŭ în Transilvania, și contribue astfelŭ la întărirea tesei continuității Româniloră în Dacia Traiană, carĭ au găsitŭ în d. Pič unulŭ din cei mai căldurosĭ ai sĕi apĕrătorĭ.

O nouă lucrare asupra certei româno-maghiare, datorită penei acestui învĕțatŭ, înfățișéză decĭ pentru istoria nóstră unŭ interesŭ deosebitŭ, și de aceea am întreprinsŭ a face cunoscutŭ și cercurilorŭ mai întinse conținutulŭ acestei cărțĭ.

D. Pič, în interesulŭ sĕu pentru istoria română, a intreprinsŭ în anulŭ trecutŭ o călĕtoriă prin țĕrile locuite de Românĭ și resultatulŭ observațiunilorŭ culese de d-sa după propria'i vedere, corĕspunde prea bine cu deducțiunile sale istorice. A găsitŭ că tipulŭ românescŭ de astăḑĭ în Bănatŭ, sudulŭ Transilvaniei și Muntenia are caracterele fórte pronunțate ale tipului romanŭ, pe când acelá alŭ Româniloră din Moldova s'ar apropia mai multŭ de figurile Dacilorŭ precum sunt representațĭ pe monumentele antice. Acestŭ resultatŭ corĕspunde, precum am spusŭ, cu faptele istorice cunoscute, că sudulŭ și apusulŭ Daciei a fostŭ poporate mai cu deosebire cu coloniștĭ romanĭ, ér nordulŭ acestei țĕrĭ a fostŭ locuitŭ de Dacii acei carĭ suferiră și ei înrĭurirea romană. D. Pič susține părerea sprijinită și de noi în »Teoria lui Rösler“ că Românii în perióda năvălirei ar fi căutatŭ adăpostire în munții Daciei, aducêndŭ pe lângă argumentulŭ nostru, că nomenclatura munțilorŭ este mai tótă românéscă, argumentŭ pe care d. Pič 'lŭ admite și 'lŭ numesce o fericită ideă*) încă și imprejurarea că Românii au obiceiulŭ de a serba unele petrecerĭ ale lorŭ pe vêrfurile munțilorŭ, precum „Têrgulŭ de fete“ din munții Bihorului, în care obiceiu d. Pič vede amintirea unui timpŭ când acești munțĭ erau sălășluința neamului românescŭ.

Altŭ punctŭ însemnatŭ atinsŭ în cartea d-lui Pič este originea Macedo-Româniloră. După spusele legendei sf. Dimitrie unite cu acele ale strategului Kikavmenos, Românii ce se găseau mai târḑiu locuindŭ în munții Pindului din josŭ de Balcanĭ ar proveni din poporația română care locuise când-va lângă Dunăre și care spĕriată de barbarĭ apucá fuga spre părțile sudice. Decĭ și Macedo Românii ar fi locuitŭ la începutŭ în preajma Daciei Traiane, de unde s'ar esplica analogiile între limba lorŭ și aceea a Daco-Româniloră, carĭ ar fi prea numeróse pentru a se puté esclude o comunitate de existență. Prin urmare, în locŭ de a esplica analogiile între limbele ambelorŭ grupe de Românĭ prin aceea că Românii din Dacia ar fi venitŭ aici din Macedonia, d. Pič caută sĕ îndepărteze greutatea arătândŭ nu numai ca simplă ipoteză, cum facŭ partisanii emigrărei transdunărene, ci pe basa interpretărei unorŭ texte istorice, că Românii Macedonenĭ s'au desfăcutŭ din trunchiulŭ acelora din Dacia Traiană.

Că această despărțire a trebuitŭ sĕ se facă de timpuriu, cam pe la părăsirea Daciei de Aurelianŭ, caută d. Pič sĕ dovedéscă cu diferențarea fórte veche a articolului daco-românŭ de acelŭ macedo-românŭ și cu împrejurarea cea fórte însemnătóre, asupra căreia și noi amŭ atrasŭ luarea aminte, în „Teoria lui Rösler‘ că elementulŭ latinescŭ chiar este deosebitŭ în ambele limbĭ române, deosebirea ce ar rĕmânea altfelŭ nexplicabilă, în cazŭ când s'ar admite, că Daco-Românii ar fi trăitŭ alăturea cu Macedono-Românii până prin veaculŭ alŭ VIII cum susține Rösler, Humfalvy și ceilalțĭ partidanĭ ai teoriei emigrărei de peste Dunăre. Intr'adevĕrŭ cum ar putea în acestŭ cazŭ sĕ se explice pentru ce Macedono-Românĭ au pentru numĕrulŭ 20 terminulŭ gingiți=viginti, pe când acei din Dacia posedă celălaltŭ totŭ formatŭ dela latinesce de douĕḑecĭ=duo decim.

Paralelŭ cu acésta, observă d. Pič cu multă pătrundere, că terminologia ciobănească este deosebită la păstorii munțilorŭ Pindului și la cei din Carpațĭ:

Daco-românesce	Macedono-românesce
Măgură	Chipită di ohtu
Dealŭ	Uahte
Coșarŭ	Plemiță
Smântână	Caimaon
Urdă	Ghiză
Baciulŭ	Cășarlu
Ciobanŭ	Picurar.

Cum s'ar putea explica această deosebire dacă s'ar admite, cum susține Rösler și Hunfalvy, că Daco-Românii arŭ fi trăitŭ și ei ca păstorĭ alăturea cu păstorii din munții Pindului și ai Balcanului și apoi totŭ ca păstorĭ arŭ fi venitŭ în Dacia-Traiană?

După acésta, d. Pič cercetéză alte doveḑĭ scrise asupra existenței mai vechĭ a Româniloră în Dacia-Traiană, precum descrierea călĕtoriei lui Priscus la Atila, regele Hunilorŭ, care au datŭ prilegiu și d-lui V. Burlă, directorulŭ liceului din Iașĭ, a scrie unŭ minunatŭ articulŭ de polemică contra d-lui Hunfalvy, publicatŭ în revista d-lui Tocilescu din 1883, de asemenea loculŭ din Nibelungenilorŭ, cronicarulŭ Simon de Keza, pe notarulŭ anonimŭ, cronicarulŭ rusŭ Nestor....

D. Pič mai combate încă o probă adusă în contra stăruinței Româniloră în Dacia, anume susținerea că numele Transilvaniei de Ardealŭ ar veni dela unguresculŭ Erdö=pădure, de unde Erdely=țéra pădurei. D. Pič observă că, deși acéstă etimologiă ar pentru sine o mare asemĕnare, nu ar fi peste putință ca ea sĕ fiă greșită și că acestŭ cuvêntŭ de Ardealŭ ar putea fi și de origină arică (adecă dacică) după analogia sanscritului ardhva, vechiu persŭ arda, vechiu bactricŭ credva, latinŭ arduus, cu însemnarea de: înaltŭ, rîposŭ; de asemenea în limba celtă arda=pădure, cu atâtŭ mai multŭ, că se află numirĭ analóge în Galia: Arducuna Silva și în Italia: Ardea orașulŭ Rutulilorŭ.

Capitolele următóre ale lucrărei d-lui Pič intereséză numai indirectŭ pe Românĭ precum de exemplu cercetarea etnografiei Europei rĕsăritene la venirea Ungurilorŭ, aceea asupra organisației militare primitive a Slavilorŭ și aceea asupra credinței ce este sĕ se dea anonimului notarŭ.

In totalŭ lucrarea d-lui Pič intereseazā din multe puncte de vedere istoria nóstră. *A. Xenopolŭ.*

*) Durch die Analyse der geographischen Nomenclatur von Siebenbürgen hat Xenopol (Les Roumains au Moyen-Age p, 149) einen glücklichen Griff gemacht' in dem aus seine Darstellung, dass die Bergnamen, die Namen der Kleineren Flüsse und Bäche, theilweise auch Ortschaften rumänischen oder rumänisch-slavischen Ursprungs sind, zur Genüge hervorgeht, dass die Rumänen in Siebenbürgen früher ansässig gewesen sind als die Ungarn und Sachsen (pag. 21), (p. 4.)

RAPORTŬ POLIȚIENESCŬ.

Brașovŭ, 29 Noemvre 1885.

Despre têrgulŭ de tómnă a fostŭ vorba deja de mai înainte în fóia nóstră. Oficiulŭ polițienescŭ resuflă mai liberŭ, după ce a trecutŭ; pentru alții têrgulŭ póte fi împreunatŭ și cu plăcerĭ, poliția însĕ cunósce numai neplăcerile lui. A patrula în presérа têrgului în orașŭ pe plóia cea mare pentru ca sĕ punĭ mâna pe ciuruculŭ de pungașŭ, carĭ se ferescŭ de lumină, în adevĕrŭ, că nu se ține de plăcerile cele mai marĭ ale activității polițienescĭ. Dér încă cele 2 ḑile de têrgŭ! Când a trecutŭ acéstă mișcare înghesuită și împestrițată, împreunată cu cértă, și a bătutŭ ora libertății pentru cei și cele lung de mânĭ, abia atuncĭ rĕsuflă liberŭ poliția.

Érășĭ avemŭ sĕ raportămŭ asupra unui numĕrŭ, în raportŭ mare, de furturĭ, carĭ s'au sĕvêrșitŭ cam dela jumĕtatea lui Octomvre până acum. La 20 Octomvre Balog István, plăcintarŭ din Kézd-Osorheiu, făcŭ arătarea, că pe când mergea pe câmpŭ ar fi fostŭ apucatŭ de gâtŭ și amenințatŭ cu cuțitulŭ de locuitorulŭ din locŭ Petrache Atimŭ, pe care elŭ îlŭ închiriase ca cărăușŭ. După ce Balog îșĭ esprimă cu hotărîre bănuiala, că Petrache ar fi făcutŭ acésta, ca sĕ-lŭ jăfuiască de banĭĭ ce-i observase la elŭ, Petrache a fostŭ predatŭ judecătoriei criminale.

In nóptea de 23 Octomvre, între órele 10 și 11, i s'au furatŭ prin spargere fabricantului de ciorapĭ din locŭ Leopold Ludvig, din magasinulŭ sĕu 9 bucățĭ de flanele de colóre vînĕtă închisă și galbină. Până acum nu s'a pututŭ afla hotulŭ. — Cu ocasiunea têrgului pĕtrunse ucenicul de cismarŭ Deák Ioska din Zagon în prăvălia negustorului de galanteriă M. Birnfeld, din Glogavŭ și fură 17 inele de bronzŭ. Tinĕrulŭ hoțŭ fù predatŭ judecătoriei penale.

In 9 ale l. c. locuitorulŭ din locŭ Iohann Daniels făcŭ arătare, că servitorulŭ sĕu Iohann Barthelmi din Vulcanŭ l'ar fi furatŭ. La cercetare s'a constatatŭ, că Barthelmi a furatŭ mai dinainte locuitorului din Codlea Iohann Benedek unŭ orologiu de argintŭ anker cu 2 capace și cu unŭ lanțŭ de oțelŭ și o cărticică de slugĭ, și a mai furatŭ lui Georg Steffens din Rîșnovŭ prin spargere, din șopronulŭ de cărămiḑĭ în Christianŭ, o pĕreche de cisme și o pălăriă. Hoțulŭ a fostŭ predatŭ judecătoriei penale.

O scenă revoltătóre s'a întêmplatŭ, în 20 Octomvre, în casa plugarului din locŭ George Berezanŭ, unde cumnatulŭ acestuia Constantinŭ Vlădărénu, din causa unei certe căsnice, nóptea la orele 9 și jumĕtate slobodí dintr'o pușcă cu 2 țevĭ douĕ focurĭ, unulŭ asupra soției sale, celălaltŭ asupra cumnatului sĕu, din norocire, fără sĕ nimeréscă. Inaintea judecătoriei penale îșĭ va da sémă de fapta sa.

Dela începutulŭ lunei din urmă s'a hotărîtŭ, pentru diferitele hotelurĭ, birturĭ și anume cafenele de nópte, care cu învoirea oficială puteau sĕ rĕmână deschise și dela órele 10 séra, ca óră de închidere sĕ fiă óra 3 din nópte. La acéstă disposițiune silí împrejurarea, că în localurile acestea, tocmai în órele înaintate din nópte, liniștea publică era adeseorĭ conturbată prin cântece sgomotóse și musică și oficiulŭ polițienescŭ cu privire la nesuficientulŭ personalŭ polițienescŭ nu este în stare, de a pune înaintea fiecărui localŭ câte unŭ polițistŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

PIROTŬ, 2 Decemvre (diminéța). — O scrisóre a statului maiorŭ generalŭ sêrbescŭ comunică, că regele Milan a desemnatŭ pe colonelulŭ Milanovacz ca împuternicitŭ pentru stabilirea condițiunilorŭ armistițiului. Sosirea lui se aștéptă pe mâne. Intârḑierea Serbiei pricinuesce nemulțămire. Se crede, că *Bulgarii vorŭ pune ca cea dintêiu condițiune pentru încheiarea armistițiului evacuarea districtnlui Vidinŭ de către trupele sêrbescĭ.*

NIȘŬ, 12 Decemvre (2 óre diminéța). — Se anunță *oficialŭ* că, cu tótă încetarea ostilităților, *Bulgarii au atacatŭ posițiunile Sêrbilorŭ dela Vlassina. Ataculŭ*, care s'a datŭ de patru batalióne cu fórte mare violență, *a fostŭ respinsŭ de trupele sêrbescĭ.*

CONSTANTINOPOLŬ, 2 Decemvre. — Lebib-efendi și Gadbaf-efendi, carĭ s'au datŭ ca ajutóre comisarului numitŭ pentru Rumelia ostică, au fostŭ bine primițĭ la granița rumeliotă și șĭ-au continuatŭ călĕtoria spre *Filipopolŭ.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Bĕtrânele, cu deosebire sócrele, de multe orĭ ațîță cértă între tinerĭ, și rarĭ cuscre suntŭ, care sĕ nu se fi certatŭ între sine.

Dumineca și sĕrbătórea ómenii se ducŭ înainte de prânḑŭ la biserică și după prânḑŭ la crîșmă, unde la unŭ paharŭ de bèutură îșĭ petrecŭ cu prietinii lorŭ. In crîșmă preotulŭ și deregĕtorulŭ suntŭ cei mai povestițĭ și descântațĭ.

Femeile în sĕrbătorĭ forméză cercurĭ pe dinaintea caselorŭ séu umbra pomilorŭ, aicĭ îșĭ comunică una alteia noutățile ḑilei. Orĭ ce mișcare se lățesce în tótă comuna ca prin telefonŭ.

Tinerii și fetele în Duminecĭ și sĕrbătorĭ scotŭ joculŭ, și în armoniă îșĭ petrecŭ cu jocurile naționale: Ardelenésca, Hora, Bréza ș. a. Datinile la nunte încă suntŭ frumóse, dér de obiceiu nunțile țînŭ prea multŭ. Rudeniile ginerelui începŭ a băga vorbă. Invoindu-se, cu deosebire Sâmbătă séra, nupturienții însoțițĭ de părințĭ și alțĭ cunoscuțĭ vinŭ la preotulŭ localŭ ca sĕ-i încredințeze. Pe óspeții de nuntă îi învită feciorii numițĭ »chemătorĭ.« După cununiă óspeții prânḑescŭ la casa miresei, și după masă se dăruescŭ cei tinerĭ.

Nunulŭ, pe lângă unŭ darŭ de 3—5 fl., dăruesce pre finii sĕi și cu o căldare mare (30—40 litri) de aramă în carea se strînge darulŭ dela óspețĭ prin preotŭ. Preotulŭ se cinstesce de către tinerĭ cu o cârpă barbăsterg-gură.“ Rudeniile și amicii celorŭ căsătorițĭ, pe lângă darulŭ de 1—2 fl. v. a. mai cinstescŭ pe tinerĭ cu lingurĭ, blide (farfurii), pachare, óle, vestminte, icóne, oglinḑĭ și altele. După aaeea se începŭ petrecerile între óspețĭ.

Feciorii la Crăciunŭ forméză o societate, și în ḑiua de Crăciunŭ după prânḑŭ colindă pela casele ómenilorŭ. Unde suntŭ fete marĭ jócă câteva jocurĭ în casă.

Cei căsătorițĭ la anulŭ nou zorescŭ pe fruntașii comunei nóptea spre ḑiuă, deși la cei mai mulțĭ nu le prea place. Zoritorii începŭ anulŭ cu capulŭ plinŭ și de multe orĭ și cu cĕrtă.

La petrecerea morțilorŭ, toțĭ cei din vecinătate suntŭ d torĭ sĕ participe, dacă suntŭ pe acasă, asemenea și la pomenĭ. Femeile de multe orĭ înlocuescŭ pe bărbațĭ, și de câte unŭ păhăruțŭ de rachiu bine îndulcițŭ, chiar și mai mărișorŭ, încă nu le e prea frică.

Neamurile plângŭ pre celŭ repausatŭ și trimitŭ închinăciunĭ prin dênsulŭ celorŭ morțĭ de mai nainte.

Streinii domiciliațĭ în comună nu suntŭ bine vĕḑuțĭ. Ei trebue sĕ sufere, că nu suntŭ autochtonĭ.

Neamurile fața de unŭ streinŭ, chiar și certate între sine, țînŭ tare la olaltă.

Obiceiurĭ scandalóse nu suntŭ. Unele însĕ totŭ nu se potrivescŭ, d. e. la înviere, tinerii au datina a pușca cu pistóle, revolvere și pușcĭ. Mulțĭ, la atarĭ ocasiunĭ, sĕ împușcă prin degete de nebăgare de sémă. S'a întêmplatŭ, că chiar și preinulŭ a fostŭ atinsŭ de unŭ dopŭ de pușcă. De unŭ timpŭ incóce însĕ s'a opritŭ acestŭ obiceiu.

Rudeniile femeei chendele (lehuse) îi ducŭ unŭ ploconŭ (colacŭ, plăcinte și o sticlă cu rachiu îndulcitŭ.) Cele dinprejurulŭ chendelei încă se mângăe împărtășindu-se de plocóne.

In generalŭ naturelulŭ Codlenilorŭ este astfelŭ, că ei vreau sĕ fiă totdéuna mai pre susŭ ca alții, și le place multŭ a caracterisa pe cei de prin comunele învecinate.[11])

Din cele espuse până aicea. se póte vedea, credŭ, ca condițiunile de esistență și împrejurările, în carĭ trăimŭ noi Românii din acéstă comună, nu suntŭ nicĭdecum strălucite și trebue sĕ fimŭ cu mare băgare de sémă, dacă voimŭ, ca poporenii din acéstă comună sĕ nu ajungă într'o stare și mai grea.

Pămêntŭ avemŭ puținŭ și rĕu, din lucrarea lui puținĭ dintre noi ne vomŭ putea susținé într'unŭ modŭ demnŭ. Intr'altă parte trebue sĕ ne aruncămŭ privirile nóstre. Unŭ altŭ ramŭ de ocupațiune trebue sĕ îmbrățișămŭ, cu deosebire unŭ ramŭ, care și astăḑĭ susține o parte însemnată din familiile nóstre și dă o esistență mai ușóră decâtŭ a simplilorŭ muncitorĭ, carĭ, după invențiunile cele nouĕ, cu timpulŭ nu vorŭ mai fi de folosŭ și vorŭ deveni la bătrâaețe proletarĭ.

(Va urmá.)

11) Cam astfelŭ: Necioplitŭ ca Holboșanulŭ,
Călărețŭ ca Vulcăneanulŭ,
Mocănosŭ ca Rêșnovanulŭ
Nu este în vecĭ Codleanulŭ.

Christolovanulŭ negrijitŭ,
Ghimbășanulŭ celŭ sgârcitŭ
Și Stuparulŭ celŭ fălețŭ
Nu prea au la Codlenĭ prețŭ,

Dér nicĭ
Lăudărosŭ ca Hĕlchianulŭ
Și drăcosŭ ca Țînțărénulŭ,
Chiar smeritŭ ca Vlădărénulŭ
Nu va fi în vecĭ Codleanulŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Decemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	97 90
Rentă de hârtiă 5%	89 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.24
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109. —
Bonurĭ rurale ungare	102 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103 00
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 00
Bonurĭ rurale transilvane	102 50
Bonurĭ croato-slavone	102. —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.60
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122.—
Renta de hărtiă austriacă	82 20
Renta de arg. austr.	82.65
Renta de aurŭ austr.	108 60
Losurile din 1860	137 90
Acţiunile băncel austro-ungare	873.—
Act. băncel de creditŭ ung.	289.25
Act. băncel de creditŭ austr.	286.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	9.98
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 75
Londra 10 Livres sterlinge	125.55

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Noemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	86	87
Renta rom. amort. (5%)	90 1/1	91 1/2
» convert. (6%)	83	84
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	29	31
Credit fonc. rural (7%)	100	101 1/2
» " " (5%)	85	86
» » urban (7%)	95	96
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	79 1/2	80
Banca naţională a României	1050	1070
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	15. 1/2	16 3/4
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00	2.03

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 2 Decemvre st. n 1885.

Bancnote românescĭ	Cump. 8.52	Vênd. 8.55
Argint românesc	» 8.45	» 8.50
Napoleon-d'orĭ	» 9.95	» 9.99
Lire turcescĭ	» 11.26	» 11.36
Imperialĭ	» 10.14	» 10.24
Galbenĭ	» 5.92	» 5.97
Scrisurile fonc. »Albina«	» 100.50	» 101.—
Ruble Rusescĭ	» 122.25	» 123.—
Discontulŭ	» 7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9 43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.05
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezŏ-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	10.01	5.05	6.43	—
	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5 3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.4

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.34

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Sągh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7 38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2 54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.